

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ**

DOM
2015-08-28
Meddelad i
Växjö

Mål nr
1322-15

KONKURRENSVERKET	
2015-08-28	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

HM Sprinklerkonsult AB, 556816-5954
Storgatan 52
171 52 Solna

Ombud: Marion Kronberg och advokat Madeleine Sifvert
Advokatfirman NOVA AB
Box 55996
102 16 Stockholm

MOTPART

Karlshamnsfastigheter AB, 556188-5160
Rådhuset
374 81 Karlshamn

Ombud: Advokat Malin Håkansson och advokat Linda Lundin
Valida Advokatbyrå AB
Ideon Science Park
Scheelevägen 17
223 70 Lund

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår HM Sprinklerkonsult AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 118965

Postadress
Box 42
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-56 02 00
E-post: forvaltningsrattenivaxjo@dom.se

Telefax
0470-255 02

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Karlshamnsfastigheter AB (Karlhamn) har genomfört en upphandling av tekniska konsulter för projektering av byggnadskonstruktionsprojektering, VVS-projektering, elprojektering, brandprojektering och sprinklerprojektering. Upphandlingen avser i första hand uppförande av etapp 5A av helheten som består av etapperna 5 (5A, 5B) och 6. Upphandlingen har skett genom ett öppet förfarande med föregående annonsering.

HM Sprinklerkonsult AB (HM) ansöker om överprövning av upphandlingen i den del som avser sprinklerprojektering. HM yrkar i första hand att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse skett på så sätt att Karlshamn gör om enbart ”slutlig utvärdering” av anbuderna på så sätt att befintlig poängsättning justeras till ett matematiskt korrekt jämförelsepris. HM yrkar i andra hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att utvärderingen görs om, med iakttagande av principerna om likabehandling och transparens. HM yrkar i tredje hand att upphandlingen ska göras om.

HM anför bl.a. följande. Karlshamn har vid anbudsutvärderingen agerat i strid med 1 kap. 9 § LOU genom att inte följa förfrågningsunderlaget, frångå förfrågningsunderlaget och genom att inte behandla samtliga anbudsgivare på samma sätt. Principerna om likabehandling, förutsebarhet och transparens har åsidosatts. En utvärdering med iakttagande av principerna om likabehandling och transparens innebär att HM ska tilldelas högre poäng.

Förfrågningsunderlaget är otydligt. Det har inte tydligt kunnat utläsas vad som tillmäts betydelse och vad anbudsgivarna ska uppfylla för att få en viss poäng. Modellen har gett Karlshamn ett betydande utrymme för subjektiva bedömningar. HM skulle ha utformat sitt anbud på ett annat sätt,

om bristerna i förfrågningsunderlaget inte hade förelegat. Det framgår inte hur många eller vilka som har varit med och utvärderat genomförandebeskrivningarna. Information om referensgruppen framkom först i tilldelningsbeslutet.

HM har tilldelats en låg poäng för sin genomförande beskrivning, trots att HM har redovisat och utvecklat all efterfrågad information. HM har således inte fått poäng i förhållande till vad som anges i utvärderingsmodellen, vilket strider mot principen om transparens. Vid en jämförelse mellan HM:s genomförandebeskrivning och de relevanta delarna av ÅF:s och Swecos beskrivningar framgår att de tre anbudsgivarna lämnat likvärdiga beskrivningar. De likvärdiga beskrivningarna har dock fått olika poäng. Det strider mot principen om likabehandling. ÅF och Sweco har producerat en större textmassa, men textmassan tar sikte på annat än vad som ska utvärderas såvitt avser genomförandebeskrivningen. Det är inte förenligt med LOU att vid utvärderingen beakta annat än vad som angivits i förfrågningsunderlaget. Av utvärderingsrapporten framgår inte hur Karlshamn har gått till väga vid poängsättningen av beskrivningarna. Karlshamn har inte heller på ett tydligt sätt redogjort för den individuella poängsättningen.

ÅF och Sweco har fått poäng med decimaler, vilket indikerar att Karlshamn vid utvärderingen har använt underkriterier. Karlshamn har räknat fel utifrån befintlig poängsättning. Vid korrekt beräkning får HM det lägsta jämförelsepriset och ska tilldelas kontraktet. Enligt uppgift från Karlshamn har tre personer deltagit i referensgruppen. Karlshamns uppgifter om det var fem personer i referensgruppen är en efterhandskonstruktion. Utvärderingsprotokollet innehåller ingen information, förutom resultatet av den felaktiga poängsättningen.

Såvitt framkommit har Karlshamn inte kallat någon av anbudsgivarna till intervju, trots att intervju enligt förfrågningsunderlaget ska utgöra del av

utvärderingen av kriteriet "kvalitet". I förfrågningsunderlaget anges dock att anbudsgivare som inte är aktuella för tilldelning inte kommer att kallas till presentation. Det gäller anbudsgivare som p.g.a. de andra anbudsgivarnas höga poäng vad avser pris och skriftlig bevisning hamnar så långt efter att en muntlig presentation inte påverkar. Så är inte fallet i denna upphandling. Det hade räckt med en tiondels ökning av HM:s poäng för att HM skulle få lägsta jämförelsepris och tilldelas kontraktet.

Karlshamn yrkar att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Den av HM lämnade beskrivningen kan inte alls anses likvärdig med de andra bolagens beskrivningar. ÅF har på ett mycket tydligt sätt beskrivit genomförandet och organisation av uppdraget, bl.a. hur projekteringsprocess och hur interaktion med berörda parter ska ske för att uppnå de mål Karlshamn angett att man värderar. HM:s beskrivning fokuserar mer på olika moment som ska utföras. Det framgår tydligt av förfrågningsunderlaget att det är kvalitet som utvärderas och då räcker det inte att bara ha med alla information i redovisningen och att strukturera den på ett tydligt sätt för att nå höga poäng. Det framgår både under punkten AUB.52 och AUA21 att Karlshamn värderar en väl genomförd process. Det framgår tillräckligt tydligt vad som krävs för att få viss poäng vid utvärderingen.

Karlshamn har vid värderingen och poängsättningen av kvalitet inte beaktat något annat än vad som angetts under punkten AUB.52. Karlshamn har haft en referensgrupp som utvärderat och poängsatt de tre anbuden. Det är fem personer som deltagit i referensgruppen. Det är genomsnittet av deras poäng för respektive anbud som anges i utvärderingsprotokollet, vilket är förklaringen till decimalerna. Antalet personer som medverkar i utvärderingen är inte något som särskilt behöver anges i förfrågningsunderlaget.

Med anledning av ÅF:s höga poäng på pris och skriftlig beskrivning har HM inte kallats till någon muntlig presentation. Detta är i enlighet med

punkten AUB 52. Karlshamn bestrider att HM låg mycket nära ÅF efter utvärderingen av den skriftliga beskrivningen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I mål om offentlig upphandling måste officialprincipen tillämpas på ett försiktigt sätt. Som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Av vägledande rättsfall framgår att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2002 ref 50).

Utvärderingsgrunden kvalitet

I AUB 52 (värderingsgrunder vid utvärdering av anbud) anges under rubrikerna "Kvalitet" och "Utvärdering kvalitet" bl.a. följande.

Anbudsgivare ska beskriva hur uppdraget kommer att genomföras. Karlshamnfastigheter värderar en väl genomförd projekteringsprocess där projektets totala balans mellan måluppfyllelse och investering är målet.

Anbudsgivaren ska skriftligt beskriva hur uppdraget tänks genomföras och organiseras för att uppnå detta mål. Det är särskilt intressant att belysa interaktion med arkitekt och brukare/beställare. Anbudsgivaren ska redovisa hur det interna arbetet leds och organiseras. Vidare ska arbete i samband med möte och informationsutbyte beskrivas. Redogörelsen ska också belysa hur anbudsgivaren avser arbeta med kvalitets- och miljösäkring i projektet. Organisationens Revit-metodik och BIM-erfarenhet belyses.

Den skriftliga redovisningen respektive den muntliga presentationen poängsätts vardera med maximalt 4 kvalitetspoäng (totalt 8 poäng) enligt följande.

- noll (0) poäng för otillfredsställande redovisning/presentation
- en (1) poäng för ganska bra redovisning/presentation
- två (2) poäng för bra redovisning/presentation
- tre (3) poäng för mycket bra redovisning/presentation
- fyra (4) poäng för en utmärkt redovisning/presentation

Upphandlande myndighet är vid upprättande av ett förfrågningsunderlag fri att fastställa de krav som kommer att tillmätas betydelse vid upphandlingen. För att unionsrättens krav på likabehandling och transparens ska anses vara uppfyllt krävs att den upphandlande myndigheten så utförligt som möjligt uttrycker vad man kommer att lägga vikt vid i utvärderingen. När en upphandlande myndighet fastställer andra utvärderingskriterier än enbart pris, t.ex. kvalitet, är det i stort sett ofrånkomligt att kriterierna i viss mån bedöms subjektivt vid utvärderingen. Det går i dessa fall således inte

att utforma utvärderingskriterier som inte till någon del innefattar subjektiva värderingar. Det är dock den upphandlande myndigheten som har att utvärdera ingivna anbud.

Enligt förvaltningsrättens mening är förfrågningsunderlaget i punkten AUB.52 tillräckligt klart och tydligt utformat för att leverantörer på grundval av detta ska kunna avgöra vad Karlshamn tillmäter betydelse vid utvärderingen och skapa sig en bild av möjligheterna att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Vad gäller poängsättningen anges i förfrågningsunderlaget vilka kriterier som kommer att bedömas och poängsättas, men det anges inte närmare vad som krävs för att uppnå en viss poäng. Det finns dock inget krav i LOU eller unionsrätten på att varje steg i en poängskala ska beskrivas i ord i förfrågningsunderlaget. Att det inte anges närmare vad som krävs för att uppnå en viss poäng och att det inte finns något i förväg bestämt facit för vad som ska medföra ett visst betyg medför inte i sig att förfrågningsunderlaget ska anses strida mot transparensprincipen. Förvaltningsrätten anser att anbudsgivarna genom beskrivningen i AUB.52 kunnat bilda sig en uppfattning om på vilka grunder poängsättningen skulle komma att ske. Förvaltningsrätten finner inte att HM har visat att förfrågningsunderlaget strider mot principen om transparens.

Vid utvärdering av kvalitet, då den till stor del bedöms genom subjektiva värderingar får den upphandlande enhetens värdering godtas om det inte finns starka skäl till en annan bedömning. I förevarande fall finns inte sådana skäl att frångår Karlshamns värdering av respektive genomförandebeskrivning (jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 4 februari 2009 i mål nr 5-09). Förvaltningsrätten finner att HM inte har visat att Karlshamns utvärdering strider mot principen om likabehandling. Förvaltningsrätten finner inte heller att HM har visat att Karlshamn har avvikit från de kriterier som angivits i förfrågningsunderlaget.

Referensgruppen

Förvaltningsrätten anser att faktumet att det i förfrågningsunderlaget inte anges hur många personer som ingår i referensgruppen inte i sig medför att förfrågningsunderlaget ska anses strida mot principen om transparens. Det är en omständighet som inte har någon betydelse för anbudsgivarnas möjlighet att komma in med ett konkurrenskraftigt anbud.

Vid en sammantagen bedömning finner förvaltningsrätten att kommunen har presenterat tillräckliga uppgifter för att på objektiva grunder bedöma att referensgruppen har bestått av fem personer. Uppgiften om fem personer stämmer överens med siffrorna som framgår av utvärderingsprotokollet, vilket bifogades tilldelningsbeslutet, daterat den 10 april 2015.

Muntlig presentation

I utvärderingsprocessen har Karlshamn inte genomfört någon muntlig presentation med anbudsgivarna. I förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivare som inte är aktuella för tilldelning efter utvärdering av pris och skriftlig beskrivning inte kommer att kallas till muntlig presentation. Förvaltningsrätten finner således att det i förfrågningsunderlaget inte finns någon ovillkorlig rätt till muntlig presentation, utan det krävs att anbudsgivaren är aktuell för tilldelning.

HM har anfört att HM:s och vinnande anbuds jämförelsepriser låg mycket nära varandra, då det hade räckt med en tiondels ökning av HM:s skriftliga poäng för att HM skulle få lägsta jämförelsepris och således tilldelas kontaktet. Karlshamn har bestridit att HM låga mycket nära vinnande anbud efter utvärderingen av den skriftliga beskrivningen.

Förvaltningsrätten finner att HM, genom att enbart åberopa en beräkning, inte har visat att Karlshamn har agerat i strid med LOU, då Karlshamn inte har kallat HM till muntlig presentation.

Sammanfattande bedömning

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis inte skäl att ingripa mot upphandlingen på någon av de grunder som HM anfört. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU)

Maria Dahlqvist

Föredragande: Lena Lundblad

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dag för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.